

Η μιγάδα είναι μια αυτόνομη ομάδα γυναικών από την Αθήνα, με αφιερώσει το χειμώνα του 2009. Στόχος της είναι να αναδεικνύει και να κρατάει ζωντανά στο δημόσιο λόγο ζητήματα της κοινωνικής πραγματικότητας και της εκμετάλλευσης των γυναικών σήμερα.

Αυτό δεν είναι εύκολο, γιατί σε έναν κόσμο που διαρκώς αλλάζει (υποτίθεται προς την πρόοδο) επικρατεί ο καθουσιασμός ότι η κοινωνική θέση των γυναικών έχει βελτιωθεί. Αναλόγως φυσικά από ποια θέση μιλάει καμιά...
Το περιοδικό εκδίδεται κάθε τρεις μήνες

και είναι προϊόν συλλογικής εργασίας. Τα θέματα του επιλέγονται κατόπιν συζήτησης και στη συνέχεια τα κείμενα γράφονται, συζητούνται ξανά, διορθώνονται και ξαναγράφονται. Μερικές φορές αυτή η διαδικασία καθυστερεί την έκδοση του περιοδικού, γι' αυτό ζητάμε την κατανόηση

edito

Στην πολιτική αντιεξουσία, στο κρεββάτι εξουσία

ΜΕΡΟΣ 2ο

Ο α μιλήσουμε παρακάτω για το τι έχουμε καταλάβει όλα αυτά τα χρόνια, μέσα από τη λειτουργία και τη δημόσια δράση ως γυναικεία ομάδα, σχετικά με το κτίσιμο συνείδησης και κουλτούρας σεβασμού των γυναικών στους χώρους μέσα στους οποίους κινούμαστε. Για την περίπτωση που μπορούν να σταθούν χρήσιμα αυτά τα πράγματα και για άλλες.

Σαν αυτόνομη ομάδα γυναικών, δημιουργηθήκαμε και εξελιχθήκαμε μέσα στο ρεύμα των αυτόνομων στην Ελλάδα, ένα ρεύμα που ξεπήδησε μέσα από τον αντιεξουσιαστικό χώρο και ταυτόχρονα ένα ρεύμα που έχει διαφοροποιηθεί σε πάρα πολλά επίπεδα από τις πρακτικές αυτού του χώρου. Ένα από τα πρώτα πράγματα που μας συγκρότησαν ήταν η αναζήτηση μιας συλλογικής οργάνωσης που να ασχολείται συστηματικά με την ιδιαίτερη κατάσταση που βιώνουμε σαν γυναίκες μέσα στην καθημερινότητά μας. Διαισθητικά περισσότερο και όχι συνειδητά, αντιλαμβανόμασταν ότι μας απασχολεί ένα θέμα που παραμένει βαθύτατα κοινωνικό, με την έννοια ότι ψυχανεμίζομασταν πως κάπου εκεί έξω, στο κοινωνικό αρχιπέλαγος, οι κοινωνικές αντιθέσεις γύρω από την εκμετάλλευση των γυναικών ήταν υπαρκτές κι ότι υπήρχαν ζητήματα σοβαρά να θίξουμε και να ταιγιάσουμε. Η αλήθεια βέβαια είναι ότι τον πρώτο καιρό, η γυναικεία ομάδα μας δεν φάνταζε ιδιαίτερα δελεαστική στις γυναίκες των κοντινών μας κύκλων ούτε και ιδιαίτερα εύστοχη επιλογή από πλευράς αρκετών αντρών συντρόφων. Υπήρχε μια διόχρητη καψυποψία για το κατά πόσο το θέμα μπορούσε να γίνει πολιτικός λόγος και δράση, «αφού διάφορα προτάγματα του γυναικείου εκπληρώθηκαν», υπήρχε ταυτόχρονα και ένα είδος μομφής ότι θα καταλήξουμε άλλος ένας «κλειστός κύκλος γυναικών για να βγάσουμε τα σώψυχα μας και να κάνουμε κουτοπολιόλι».

Πλέον καταλαβαίνουμε πολύ καλά εκείνη την αρχική δυσπιστία: όταν βρεθήκαμε για να συγκροτήσουμε τη μιγάδα το 2009 ήμασταν όλες κι όλες έξι γυναίκες, μαζετήκαμε, κοιταχτήκαμε και είπαμε: «και τώρα τι κάνουμε; Τι λέμε; Πώς θα αναμετρήσουμε με ένα ζήτημα που το έχουν οι γύρω μας γραμμένο αλλά εμάς μας τριβελίζει;». Το ερώτημα, βέβαια, θα μπορούσε να διατυπωθεί εναλλακτικά και ως εξής: «και τώρα τι κάνουμε; Τι λέμε; Πώς θα αναμετρήσουμε με το ζήτημα, τώρα που δεν έχουμε τους διαβασμένους, συγκροτημένους, σεβασμένους, δυναμικούς, ηγετικούς άντρες συντρόφους να χουχουλιάζουμε κάτω απ' τη φτερούγα τους;». Πρόβλημα λοιπόν. Δύσκολο μιν, όχι ακατόρθωτο δε, αλλά για να είμαστε ειλικρινείς πιστεύουμε ότι από αυτό το δεύτερο πλήρως διατυπωμένο ερώτημα εκπορευόταν και η δυσπιστία εκείνων των κοντινών συντρόφων και συντροφισσών που δεν μας πολυείχαν εμπιστοσύνη.

Παρόλ' αυτά είπαμε: γυναικεία ομάδα. Το είδος της οργάνωσης «ομάδα» μας προέκυψε από την άμεση εμπειρία και

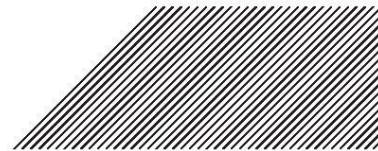
κληρονομιά των αυτόνομων στην Ελλάδα. Η αμιγώς γυναικεία σύνθεση προερχόταν από την κληρονομιά του γυναικείου κινήματος στα 70's (που κι αυτό βέβαια σε μεγάλο βαθμό ήταν οργανωμένο σε ομάδες). Θα σταθούμε σκόπιμα στο είδος της οργάνωσης «ομάδα» όπως το κληρονομήσαμε από την εμπειρία των αυτόνομων στην Ελλάδα γιατί έχει σημασία για το ζήτημα που απασχολεί εδώ. Είχαμε καταλάβει ότι η ομάδα ως οργανωτική μορφή, και όπως είχε δοκιμαστεί με χιλιά δυο προβλήματα μέσα στη δεκαετία του 2000 από τους αυτόνομους και τις αυτόνομες, διέθετε ορισμένα θετικά χαρακτηριστικά. Σήμαινε καθορισμένη εβδομαδιαία συνάντηση και συνεπή παρουσία στην εβδομαδιαία αυτή συνάντηση. Σήμαινε δέσμευση και ευθύνη. Και, κυρίως, σήμαινε έναν τόπο διαρκούς αναμέτρησης όπου τα άτομα έπρεπε να πάνουν να είναι εγωιστικά άτομα και να γίνουν συλλογικά υποκείμενα, φορείς δηλαδή των απόψεων της ομάδας, υπόλογοι στην ομάδα αλλά και περήφανα μέλη μιας μικρής κοινότητας που συζητά, διαμορφώνει απόψεις και τις εκθέτει στο δημόσιο λόγο και την κριτική. Θα επιμείνουμε λίγο παραπάνω εδώ: η ομάδα, όπως έχουμε καταλάβουμε ακόμα καλύτερα σήμερα, είναι τόπος καταναγκασμού και πνιξίματος του εγωισμού. Χρησιμοποιούμε επίτηδες τη βαριά αυτή λέξη «καταναγκασμός». Γιατί κατά τη γνώμη μας, αυτοοργάνωση και αντιεξουσία δεν σημαίνει επουδενί χώρος και επιλογή της ελευθερίας του ατόμου. Σημαίνει χώρος όπου τα άτομα εξαναγκάζονται σε δεσμεύσεις, εξαναγκάζονται στην προσπάθεια να φτιάξουν πολιτική συμφωνία, εξαναγκάζονται να πνίξουν τον εγωισμό τους και να φτιάξουν κώδικες συλλογικής συμπεριφοράς, εξαναγκάζονται να σέβονται ο ένας την άλλη, να μη βρίζουν, να μην προσβάλλουν και να μη σηκώνουν χέρι για την επίλυση κρίσεων και διαφωνιών. Κι αυτή είναι μια συνθήκη που κτίζεται και κρίνεται μέρα με τη μέρα, είναι μια μάχη διαρκής, ένα διαρκές διακύβευμα. Οπότε η λέξη καταναγκασμός που χρησιμοποιήσαμε έχει εδώ την έννοια ότι όλοι και όλες μαζί θ' αναγκαστούμε να συμφωνήσουμε σε έναν συγκεκριμένο πολιτισμό σχέσεων μεταξύ μας κι ότι και όλες έχουμε συμφέρον από αυτή τη συμφωνία.

Σήμερα βέβαια είμαστε σε θέση να πούμε, μέσα από την εμπειρία που έχουμε συσσωρεύσει, ότι η ομάδα δεν αποτελεί πανάκεια ούτε και την πιο άρτια μορφή οργάνωσης του κινήματος και ότι μπορεί εύκολα να υποπέσει σε πολλές δυσλειτουργίες. Όμως η ομάδα μέσα στη δεκαετία του 2000 ήταν για τους αυτόνομους και τις αυτόνομες μία μορφή δήλωσης ότι «εδώ έχουμε και φτιάχνουμε πολιτικές συμφωνίες» για το ρατσισμό, τον σεξισμό, τον φασισμό και μια σειρά από άλλα ζητήματα, και ταυτόχρονα ήταν μια μορφή άρνησης στην κυρίαρχη οργανωτική κατάσταση του ευρύτερου αντιεξουσιαστικού χώρου. Η ο-

των συνεπών αναγνωστών.
Μπορείτε να μας βρείτε στην καταλήψη του Αρχείου 71, γωνία Καλλιδρομίου και Ζωσιμαδών 7 στα Εξάρχεια (ανοικτό κάθε Πέμπτη 5-8μμ και Σάββατο 12-4μμ). Εκεί θα βρείτε (εκτός από εμάς) και όλο το έντυπο υλικό της ομάδας.

Το περιοδικό το βρίσκετε στην Αθήνα στα βιβλιοπωλεία Ναυτίλος, Αλφειός, στο κάτω περίπτερο της πλατείας Εξαρχείων και στο πάνω περίπτερο της πλατείας Κάνιγγος. Επίσης θα μας βρείτε σε στέκια, βιβλιοπωλεία και καταλήψεις στη Θεσσαλονίκη, τα Χανιά, τα Γιάννενα και την Ξάνθη.

Αν αυτά που διαβάσατε σας βάλουν σε σκέψεις, μη ντραπείτε, να μας το πείτε! στο mail: omadamigada@yahoo.com
Υλικό μας θα βρείτε και στο: migada71.wordpress.com

μάδα δηλαδή ήταν ταυτόχρονα ένα όχι απέναντι στις ευκαιριακές συνελεύσεις, την απουσία δέσμευσης και ευθύνης, την ιδεολογία του αυθόρμητου και ένα όχι στη φιγούρα του ατόμου-αντιεξουσιαστή που σήμερα είναι αύριο δεν είναι κι έτσι δεν υπάρχει λόγος να λογοδοτεί σε κανέναν και σε καμία. Οπότε τα αυτόνομα, μικρά, ασήμαντα πράγματα περί ομάδων από τους αυτόνομους ήταν ωστόσο σημαντικά σε μια εποχή όπου αν ήσουν νεαρός ή νεαρή και ψαχνόσουν να εμπλακείς στο «κίνημα» ή τον χώρο ήταν εξαιρετικά πιθανό να βρεθείς σε συνελεύσεις τύπου «πρωτοβουλία για το τάδε ζήτημα» με διάρκεια ζωής έναν ή δύο μήνες και όπου οι μισοί μπορεί να ήταν πλακωμένοι με τους άλλους μισούς, ή να πας σε διαδηλώσεις όπου άλλα είχαν συμφωνηθεί να γίνουν και άλλα γίνονταν.

Οι ομάδες λοιπόν ήταν μια δήλωση ότι επιθυμούμε να φτιάχνουμε χώρους πολιτικής συμφωνίας, χώρους συνεύρεσης συλλογικότητας και όχι χώρους συνύπαρξης ατομικότητας. Κι επίσης μια δήλωση ότι ο συνεκτικός δεσμός των ατόμων μιας πολιτικής ομάδας είναι οι απόψεις που διαμορφώνουν και κατακτούν όλοι και όλες μαζί υπό συνθήκες, ξανατονίζουμε, δέσμευσης και καταναγκασμού και όχι οι προσωπικές συμπτώσεις, οι παρέες ή το ποιος είναι φίλος με ποιον και πίνει μπύρες το βράδυ –εντάξει βασικό ήταν και το να μη μισιάσατε θανάσιμα αναμεταξύ μας.

Φυσικά, καθόλου δεν υπονοούμε ότι όλα κύλησαν ρόδινα και ομαλά. Δεν γλιτώσαμε ούτε εμείς απ' το φαινόμενο του εγωιστικού ατόμου που λύνει-δένει και λογαριασμό δεν δίνει. Το πληρώσαμε με μια σοβαρότατη ρήξη όπου το βασικό επίδικό του πώς οργανώμαστε και πώς ελέγχει ο ένας τον άλλον επιλύθηκε από πλευράς μας με το να ξανασκεφτούμε σοβαρά το πώς συγκροτούμε τις ομάδες μας και τις σχέσεις μας μεταξύ μας, το σε ποια βάση πρέπει να κτίζεται η εμπιστοσύνη και το ότι για να αποφευχθούν φαινόμενα εμφάνισης ανεξέλεγκτων ατόμων χρειάζεται να κτίζονται συλλογικές διαδικασίες που να μπορούν να κατακτούν συλλογική γνώση και εμπειρία για τα ζητήματα με τα οποία ασχολούνται, αλλά και να μπορούν να κρίνονται οι ιδέες και πρωτοβουλίες των ατόμων.

Όπως σε όλες τις ομάδες των αυτόνομων, στον άλφα ή βήτα βαθμό, έτσι και σε ό,τι αφορά ειδικότερα τη μιγάδα, αυτό σήμαινε δουλειά. Δουλειά για να ξεστραβωθούμε, να βγάλουμε αφίσα, να βγάλουμε ένα περιοδικό, να στήσουμε μια εκδήλωση, να κάνουμε μια μικροφωνική, να γράψουμε μια προκήρυξη. Δουλειά επίπονη, αν σκεφτείς καμιά ότι είχαμε να καταρρίψουμε τον μύθο ότι το γυναικείο έληξε κάπου το 1980. Όταν μάλιστα αποφασίσαμε να βγάλουμε περιοδικό, αρχικά φοβόμασταν πώς θα γεμίζουμε τις σελίδες του, στην πορεία ανακαλύψαμε ότι έπρεπε να κόβουμε θέματα γιατί απλά δεν χωρούσαν σε 32 σελίδες. Στην πορεία βέβαια, ανακαλύψαμε ότι διάφορα ζητήματα που ανοίγαμε δεν ήταν λυμένα στους κύκλους μας. Η γνώμη για το τι συνιστά βιασμός και σεξουαλική κακοποίηση, η γνώμη για το τι σημαίνει

για εμάς τις γυναίκες να κουβαλάμε διαρκώς στις πλάτες μας κριτικές για το πώς ντυνόμαστε και συμπεριφερόμαστε στο δημόσιο χώρο, η γνώμη για τη γυναικεία σεξουαλικότητα και ούτω καθεξής, προκαλούσαν συχνά έντονες συζητήσεις ακόμα και κριτικές από άντρες συντρόφους. Όμως, ακριβώς επειδή αυτές οι γνώμες είχαν από πίσω μια γυναικεία ομάδα να τις υποστηρίζει με αυτοπεποίθηση κι ακριβώς επειδή συσπειρώναν και άλλες, εκτός της ομάδας, γυναίκες έφτιαχναν ένα ευρύτερο κλίμα κι έστελναν ένα διαρκές μήνυμα στους κοντινούς πολιτικούς μας κύκλους «ότι εδώ φροντίζουμε να προσέχουμε πώς μιλάμε και φερόμαστε στις γυναίκες», ειδώλλως θα υπήρχουν συνέπειες.

Είναι αυτή η συνεχής δουλειά που πιστεύουμε ότι κτίζει στους συγγενικούς μας πολιτικά κύκλους έναν σεβασμό και μια αναγνώριση για το έργο μας και είναι αυτή η δουλειά που στην πορεία μας έφερε σε επαφή με περισσότερες γυναίκες. Είναι όμως, από την άλλη, και η δουλειά των υπόλοιπων ομάδων, των αυτόνομων συνελεύσεων και των αντιφα πυρήνων, από άντρες και γυναίκες, στις ίδιες αρχές της ευθύνης, της δέσμευσης και της συγκρότησης και συνεργασίας στη βάση πολιτικών αρχών και συμφωνιών, η οποία μας έχει κάνει να μη σκοτωθούμε αναμεταξύ μας (τουλάχιστον προς το παρόν, για να μη λέμε μεγάλα λόγια).

Πιστεύουμε ότι η εμφάνιση περιστατικών περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης σε διάφορους αντιεξουσιαστικούς χώρους αλλά και η εμφανής αδυναμία αντιμετώπισής τους, θα πρέπει να προβληματίσει για το κατά πόσο οι χώροι αυτοί είναι τόποι συνεύρεσης συλλογικότητας στη βάση κοινών πολιτικών αρχών και συμφωνιών ή χώροι τελικά συνύπαρξης ατομικότητας. Αν ισχύει το δεύτερο, τότε η αδυναμία αντιμετώπισης περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη και ότι μοιραία θα οδηγήσει σε νέους κύκλους βίας, με βαριές συνέπειες για τις κακοποιημένες αλλά και τις υπόλοιπες γυναίκες συνολικότερα. Κοινώς, αν θεωρείται αποδεκτό ότι οι αντιεξουσιαστικοί χώροι είναι τόποι συνύπαρξης «ελεύθερων ατόμων», τότε γίνεται αποδεκτό ότι στους χώρους αυτούς μπορούν ελεύθερα τα άτομα αυτά να κάνουν ό,τι γουστάρουν, μέχρι και να σηκώνουν χέρι.

Να το πούμε με άλλα λόγια: τα περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης είναι σοβαρότατο ζήτημα που δεν μπορεί να προσπερνιέται ούτε και να θάβεται κάτω απ' το χαλάκι. Το πρόβλημα ξεκινά από το τι είδους οργανωτικές δομές είναι αυτές που καλούνται να τα αντιμετωπίσουν. Αν η εμπειρία μέχρι στιγμής δείχνει ότι η αντιμετώπιση αυτή καταλήγει στη λοιδωρία και την απομόνωση των κακοποιημένων γυναικών και όχι στις συνέπειες που οφείλουν να υποστούν οι κακοποιητές, τότε είναι ολοφάνερο ότι οι οργανωτικές δομές πάχουν από σοβαρότατα πολιτικά προβλήματα.

Κατά τα άλλα, για το ίδιο ακριβώς ζήτημα είχαμε μιλήσει και τέσσερα χρόνια πριν.¹

1 Βλ. περιοδικό Μιγάδα, τεύχος 5, «Στην πολιτική αντιεξουσία και στο κρεββάτι εξουσία».